

MISJONÆR — FØR OG NÅ

Foredrag holdt ved et prestemøte i Dublin, mai 1965

av

SVERRE HOLTH

Den kristne misjon er i egentlig forstand intet annet enn formidling av Jesu Kristi evangelium. Det kan i det hele tatt ikke være tale om *kristen* misjon hvis dens grunn og målsetting er bestemt av noe annet enn evangeliet. Hermed er ikke sagt at humanistisk velferdstiltak og filantropi er i seg selv verdiløs eller forkastelig. Tvertom. Bare at dette ikke må forveksles med *kristen* misjon, som har et ganske bestemt sikte: å formidle evangeliet til alle mennesker. Midlene og metodene må nødvendigvis variere, men oppgaven forblir den samme.

Den kristne misjonæren har altså fått en oppgave som er bestemt av evangeliets egen karakter. Og den forandres ikke. Til alle tider og under alle forhold er det hans oppgave å formidle evangeliet. Men om misjonærens oppgave forblir den samme, forandres dog hans arbeidskår i og med at den verden han lever i forandres. Dette er jo helt innlysende. Det ville være utenkelig at hans arbeidskår ikke i vesentlig grad skulle bestemmes av historiens gang og verdens utvikling. Slik har det alltid vært, og aldri mer markant enn i dag. For en som har stått i arbeidet og levd med i utviklingen gjennom de siste førti år, er ikke dette en sak som behøver å argumenteres. En må bare forundre seg over at dette ikke er like klart for alle som på noen måte har med misjonen å gjøre. Trass i alt som har vært sagt og skrevet om dette temaet er det mange misjonsforpliktete mennesker som fortsetter som om intet hadde hendt. Det kan derfor være på sin plass ennå en gang å understreke at misjonen i dag lever under forhold som er vidt forskjellige fra hva de var bare for noen år siden. En som i dag følger et indre kall og drar ut som misjonær bør vite hva han eller hun går til. Og de som antar, utdanner og sender de unge misjonærene ut bør vite hva de

gjør. Uten en grundig innføring i misjonens problematikk under de nåværende forhold vil deres møte med «misjonsmarken» virke som et sjokk. Tapslisten av unge misjonærer som i de senere årene ikke greidde omstillingen, og som ga opp fordi de aldri kom over den første skuffelsen, er foruroligende stor. Alt var så annerledes enn de hadde forestilt seg.

Misjonærlivet har alltid hatt vansker og problemer. Ofte har det vært forbundet med farer og lidelser. Misjonærmartyrenes tall har mange siffer. Og dette hører jo ikke bare fortiden til. Det som nyss hendte i China og det som hender i Congo i dag, vil sikkert gjenta seg på andre steder i kommende dager. Og dog kan man vel regne med at det i vår tid ikke først og fremst er på det fysiske plan at misjonærene vil møte sine største prøvelser. Påkjeningene vil i større grad melde seg på et annet plan. De vil måtte slite med sinnets og tankens problemer, og kjempe åndens kamp mot mismot og usikkerhet. De prinsipielle og teoretiske problemene vil volde like så mye smerte som de rent fysiske. Noe nytt er heller ikke dette, men i dagens situasjon kan man trygt si at det er her tampen brenner.

En misjonær som reiste ut for tredve-førti år siden, kunne med nokså stor sikkerhet regne med en livslang tjeneste på misjonsmarken. Og han kunne innrette seg deretter helt fra begynnelsen. Dette betydde bl. a. at han kunne benytte en god del av de første betydningsfulle årene på arbeidsfeltet til orientering og forberedende studier. Han hadde råd til å gi seg god tid med språket. Hadde han fått sin arbeidsmark blant Østens kulturfolk, så oppdaget han snart at det var som å begynne sin utdanning på nytt. Og dette var både riktig og nødvendig. Hvordan skulle han ellers kunne formidle evangeliet? Dess klarere han forsto sin oppgaves *religiøse* karakter, jo mer måtte det være om å gjøre for ham å finne tilknytningspunktene i folkets sjel. Det er jo på de indre linjene at dette må skje. Ellers blir det bare proselyttmakeri. Var ikke misjonærens oppgave noe annet og finere enn bare å introdusere en ny «religion», så kunne han tenkelig spare seg umaken å sette seg inn i folkets kultur og åndsliv. Er det derimot hans livsoppgave å formidle

en levende Frelser, så kan det kun skje på de indre linjer. Alt annet blir anstaltmakeri, utvortes religionsvesen. Da reduseres misjonsarbeidet til det å henge nye merkelapper på folk; det er å formidle et religionssystem, ikke evangeliet.

Alt dette forstår den nyankomne misjonæren også i dag. Så mye har han forhåpentlig lært i forberedelsestiden hjemme. Men situasjonen er ikke den samme i dag som den var for førti år siden. Det som preger situasjonen i dag, er uvissheten. Hvem kan i dag garantere den nye rekrutten at han har en livslang tjenestetid foran seg på en bestemt arbeidsmark? Det som hendte i China for femten år siden, kan nå som helst gjenta seg i andre land hvor det drives kristen misjon. En tar visst ikke feil når en sier at klokken ringer for siste runde i mer enn ett land. Mer enn noensinne er misjonærens arbeid underlagt verdenspolitikken og nasjonalismens lunefulle spill. Det koker og gjærer alle steder. En vakker dag kan han risikere å bli utvist. I enkelte land må han nå få sitt oppholdsvisum fornyet hvert år. Kirken som står som hans garant overfor myndighetene, må føre bevis for at han skal settes inn i en stilling som det for nærværende ikke er lokale folk til å fylle. Hans opphold i landet er altså betraktet som noe midlertidig. Vil han komme tilbake etter sin første ferie i hjemlandet, må ny søknad sendes inn til immigrasjonskontoret, og det er ingen garanti for at den vil bli innvilget.

Allerede dette fører inn et alvorlig uvisshetsmoment. Hva skal den nye misjonæren gjøre? Skal han t. eks. kaste seg over språkstudiet for ramme alvor? Dette vil jo i mange tilfelle bety flere års studium. Kan han trøstig gi seg i veg med et langvarig forberedende studium dersom han vet at hans tjenestetid der i landet kan bli avbrutt når som helst? Hvor langt kan han gå i å identifisere seg med folket og oppgaven? Kan han i det hele tatt overbevise seg selv og andre at han er der «for godt»? Forfatteren av denne artikkelen har truffet ikke så få unge misjonærer som for sitt eget vedkommende ikke maktet å løse dette problemet. Spenningen og uvissheten ble for stor, og til slutt gav de opp.

Noe ferdiglaget svar finnes ikke på dette spørsmålet. Å svare at man i dag bør gå over til én-termens prinsippet er for lett-kjøpt. Det har man da også på autorativt hold forlenget innsett. En kan bare konstatere at en slik pinefull uvisshet om fremtiden hører med til misjonærens kår i dag. Dette er noe han må regne med *før* han reiser ut. I dag kanskje mer enn noensinne blir misjonærkallet et troens vågestykke. Som Abraham, reiser misjonæren i sannhet ut i det ukjente. Han må være forberedt på å se seg selv utestengt, og endog å se det arbeid han møysommelig har bygd opp, bli lagt i ruiner.

Situasjonen i dag byr også på andre uvisshetsmomenter. Så lenge arbeidet var misjons-orientert, visste misjonæren noenlunde hva som ventet ham. Han ville stå til ansvar for misjonens ledelse. Fra misjonsledelsen ville han få sine direktiver. Oppgavene var klart definert, enten det nå gjaldt forkynnergjeringen, skolearbeidet eller syketjenesten. Han var derfor forholdsviss trygg. Så lenge han skjøttet den oppgaven som var ham betrodd, behøvde han ikke frykte det uforutsette.

Slik er det ikke i dag. Siden 1900 har det foregått en gradvis utslettelse av skillet mellom misjon og kirke, inntil man vel i dag kan si at den siste rest av «apartheid» er ved å forsvinne helt. Arbeidet er nå definitivt kirke-orientert selv om det har vært sterke røster som har protestert mot prinsippet, (t. eks. Hoekendijk, som påstår at «enhver kirke-orientert misjonsteori vil uvegerlig føre vill, fordi den beveger seg omkring et illegitimt senter»). De fleste moderne misjonsteoretikere samstemmer dog i at omlegningen var riktig og nødvendig. Det er bare å beklage at det i så mange tilfelle tok alt for lang tid før omlegningen fant sted. Enda beklageligere er det at kursendringen ofte ble tvunget fram av politiske, nasjonalistiske og andre utenomliggende faktorer. Enig eller ikke, i dag er det de «unge kirkene» som står i sentrum når det gjelder den fortsatte evangelisering av den ikke-kristne verden. Disse kirkers eksistens er i seg selv det beste bevis for at misjonsarbeidet trass i mange svakheter og feilgrep ikke har vært fånyttet. Men disse «unge kirkene» holder nå på å bli «voksne». De vil være herre i sitt eget hus. På dem

hviler hovedansvaret for evangeliets forkynnelse blant deres respektive folk og raser. Det er utenkelig at Vestens kirker nå kan drive misjon uavhengig av eller på siden av disse kirkene. Vestens kirker må i dag gjøre sin innsats gjennom de «unge kirkene», og under deres førerskap. «La kirken være kirke.» Hvis kirken virkelig er kirke og ikke bare et underbruk under et misjonsselskap, som ofte selv er en frivillig organisasjon og ikke en kirke, må den få være en ansvarsbærende enhet som tar sine egne beslutninger, og så langt som mulig finansierer sitt arbeid fra egne ressurser. Her må misjonen praktisere hva Henry Venn kalte «selv-evtanasi», som finner sted når en regional kirke er i stand til å påta seg det pastorale ansvaret.

Men kravet om selvstendighet er ikke alltid et uttrykk for en naturlig og ønskverdig vekst i åndelig modenhet. Iblant er den fremtvunget av utenomliggende hensyn. I nasjonalismens og revolusjonens tid finner de «unge kirkene» det nødvendig å legitimere seg overfor sine landsmenn. At de i første hånd fikk evangeliet av utsendinger fra det kapitalistiske og imperialistiske Vesten, gjør dem suspekte. (Bortsett fra den Syriske kirken i Sør-India er kristendommens innførelse i Asia og Afrika på sett og vis knyttet til Vestens politiske, økonomiske og kulturelle ekspansjon.) Iblant beskyldes de like fram for å være imperialismens løpehunder og for å være upatriotiske, for ikke å si landssvikere. Det blir derfor nødvendig å vise at også en kristen er patriot og deler fullt ut sine landsmenns nasjonale og revolusjonære aspirasjoner. Motivene kan være så mangslungne, og oppholdelsesdriften spiller naturligvis en stor rolle. I revolusjonens tid rives man lett med, og en har vanskelig for å dømme objektivt. Så bør det ikke forundre noen at unge kristne i en slik tid kan komme til å handle uklokt, at de går til ytterligheter og at de føler det nødvendig å hevde seg overfor de «fremmede» misjonærene. I en slik tid blir svakhetene ved det tradisjonelle mønsteret lett overdrevet, og gammel urett får ny næring. Man ser misjonæren i et nytt lys. Hans fortsatte nærvær blir en byrde. Så lenge kirken befinner seg i oppvekststadiet kan den vanskelig ventes å ha den nødvendige selvtilit til å

kunne behandle misjonæren på like fot med sine egne landsmenn. Nå er det de «unge kirkers» tur til å anvende patriarkalmønsteret i forhold til misjonærene; før var det dessverre altfor ofte den andre vegen. Det er lett nok å vise at dette er galt og at det er tegn på umodenhet; men det forandrer ikke saken.

Under slike forhold blir misjonærens lodd ytterst vanskelig, og ofte pinaktig. Hans misjonskall settes på den hårdeste prøve, hans ydmykhet likeså. Ofte må han spørre hva han egentlig behøves for, og han får ikke alltid overbevisende svar. Han vil gjerne gjøre en fullverdig innsats med de gaver og den utdanning han har fått, men den plass han får seg anvist i arbeidet, gir ham ikke anledning til å utfolde seg. Han føler han spiller sin tid og blir motløs. Det verste er at han har en gnagende kjensle av at han ikke fullt ut er akseptert, og at hans ytelse ikke står i noe som helst forhold til hva utsendermisjonen har satset på. Prinsipielt er han enig i hva D. T. Niles sa nylig: «Hvis du føler deg fristet til å reise hjem så snart vi har oppnådd selvstendig eksistens som kirke, burde du aldri ha kommet.» Verre er det å avfinne seg med den faktiske situasjon, som kjennes som en klamp om foten og drepende for ens initiativ.

Faren i dag er at hele misjonen blir redusert til en mellomkirkelig støtteaksjon. Det var vel dette Walter Freytag hadde i tanken da han på Ghana-konferansen talte om «the lost directness» i misjonsarbeidet. Det er ikke nok å tale om at kirken har en misjon, for kirken *er* misjon. Dette gjelder også kirken i Vesten. Hvis nå de «unge kirkene» er «krøkt inn» i seg selv og ikke rekker mer enn å pusle med sine egne indre anliggender? Det er et faktum at lite blir gjort i evangeliseringssektoren i de «unge kirkene». Dette kan føre til samvittighetsnød hos misjonæren, og det kan gå så langt at det blir spørsmål om selve misjonskallet og lojaliteten mot misjonens Herre. Skal han stå og se på at oppgaven blir forsømt for ikke å bryte med den kirkeorienterte linjen? Og at, som nå, det meste av misjonens midler fra Vesten blir brukt til å vedlikeholde de «unge kirkene», ikke til direkte evangelisering? Eller kan det bli tale om å bryte med den kirkeorienterte linjen hvis kirkenes «autonomi» i praksis

fører til forsømmelse av vitneplikten? (Både Stephen Neill i *The Unfinished Task* og D. T. Niles i *Upon the Earth* er inne på denne tanken.) Hele denne innstillingen er jo ikke annet enn en misforståelse av Kristi herrevelde og av kirkens enhet og universalitet.

Men den kirke-orienterte linjen har heldigvis også en annen og lysere side. En som selv i mange år har arbeidet under forhold hvor all myndighet, også når det gjelder misjonærens plassering og arbeidsoppgaver, har ligget i den stedlige kirkes hender, kan bevitne at nettopp dette systemet gir misjonærkallet mål og mening i en grad som det foreldede misjons-orienterte system aldri kunne gi. Det gir kjenslen av å være akseptert, fordi en vet at hva man holder på med, ikke er noe som er pådyttet kirken utenfra. Under ideelle forhold er da også misjonæren akseptert på like fot med de lokale arbeiderne. Det som da teller, er ikke ens hudfarge eller bakgrunn, men at en fullt og helt har gått inn i fellesskapet, og derfor har samme status og arbeidskår som stedets egne folk, hverken mer eller mindre.

Misjonens problemsstilling i dag går enda dypere. Vi lever i en tid da selve misjonens grunnleggende prinsipper og dens teologiske forutsetninger blir dradd i tvil. Som kristne blir vi tvunget til å gjennomtenke på ny hva misjonens motiv, budskap, metoder og mål egentlig er. Det er en tvingende nødvendighet at misjonen i dag kommer til klarhet om sin art og mening. Og dette må gjøres på det teologiske plan. I dag er det ikke, som Freytag har sagt, bare tale om misjonens problemer, men om misjonen selv som et problem. Vi i Vesten lever i den etterkristne tidsbolken. Vår tid står i relativismens, sekularismens og materialismens tegn. Levestandarden er tidens gud. Når kommende slekter skal vurdere det tyvende århundre, vil neppe noe slå dem mer enn vår tids naive tro på de rent materielle verdiers evne til å tilfredsstille menneskets behov.

For det moderne menneske med sin materialistiske innstilling må misjonen synes som noe ganske irrelevant. Under relativismens synsvinkel blir misjonsbefalingen en anmasselse. Med

hvilken rett «forstyrrer» kristne misjonærer annerledes tenkende med sin kristentro? Hvorfor ikke la dem i fred? Også innen kirken tærer tidens tann. Inflasjonsteologi og indifferentisme sprer seg med uhyggelig fart. Den store masse av kristne har liten eller ingen entusiasme for misjonens sak. Grunnen er at man egentlig ikke tror på evangeliet, for å tro er å vitne. Så blir da også misjonæren sett på som en enfoldig fanatiker som helst burde finne seg et mer «produktivt» yrke. Visstnok har den kristne misjonen i de senere årene blitt lovprist og fått publisitet fra uventet hold, men vel å merke for sine filantropiske sidevirkninger, ikke for sin religiøse målsetting. Som en evangeliets forkynder vil misjonæren fortsatt bli sett på som en intoleransens representant. Evangelisk misjon kan bare trives hvor evangeliet har makt over sinn og hjerter. Der hvor evangeliet er irrelevant for en selv, der blir også misjonen likegyldig. D. T. Niles har sikkert rett når han sier at «den neste avgjørende kamp i kirkens misjon vil ikke finne sted i Afrika eller Asia, men i Europa og Nord-Amerika.»

Ute blant de fargete nasjonene som nylig har vunnet sin frihet og selvstendighet, har ikke misjonæren lenger noen selvsagt status. I det hele tatt har myten om den hvite manns overlegenhet for alltid blitt avlivet. Ingen historisk begivenhet i nyere tid har hatt større psykologisk betydning for Asias folk enn engelskmennenes og hollendernes knusende nederlag i den annen verdenskrigs første fase. En farget nasjon, japanerne, viste enda en gang at det stolte Vestens kolonimakter kunne beseires og ydmykes. Det gav Østens folk selvrespekt og selvtillit. Aldri mer vil de ligge på knærne for den hvite rases herremenn. Aldri mer vil de finne seg i å bli tiltalt ovenfra og ned. De vet at mann for mann er de jevnbyrdige med europeerne. Dette får også misjonæren føle. Han har ingen annen status og respekt enn den som hans egen person tiltvinger seg. Hans personlige karakter og egenskaper vil bestemme i hvilken grad han blir akseptert og vist vyrndnad, ikke noe annet. Og for mange vil han vedbli å være «the ugly missionary», misforstått og mistenkt. Det er unngåelig at han i en viss forstand må være med å betale prisen

for tidligere generasjoners feilgrep. Det eneste som vil overbevise og føre til omvendelse, er hans personlige hellighet og ånds-overlegenhet.

Misjonæren av i dag står ansikt til ansikt med et helt nytt fenomen: de gamle religioners fornyelse. Det som har skjedd på dette område, er noe som var helt utenkelig bare for noen år siden. For første gang i historien (hvis da ikke Islam bør tas som en unntagelse) blir kristendommen direkte konfrontert og utfordret av gamle religioner som har fått nytt liv, og til dels av nye religionsdannelser (t. eks. Japan). Alt tyder på at det vil bli en lang og seig kamp. Disse religionene ikke bare hevder at de er tilstrekkelige for nasjonale behov, men flere av dem mener seg å ha en verdensmisjon. De har et budskap til hele verden, bare *de* kan løse verdens floker og bringe fred til nasjonene. Kristendommen har spilt fallitt, den har vist seg ute av stand til å bringe fred. De to verdenskrigene har til fulle vist at kristendommen er maktesløs. Støttet av nasjonalistiske og til dels av politiske krefter tar nå disse religionene hansken opp mot «den hvite manns religion». Slagordet er: «Vår religion er likeså god som hvilken som helst annen religion, hvis ikke bedre.» Men det ville være en utålelig forenkling av saken å påstå at religionenes fornyelse i vår tid bare skyldes rasepolitikk og nasjonalistiske interesser. Visstnok er det så at de etniske religionene blir utnyttet i det politiske og nasjonalistiske renkespill, men ofte ligger det dog en høyere beveggrunn bakom det hele, nemlig erkjennelsen av at et rent materialistisk grunnlag er i seg selv utilstrekkelig dersom revolusjonen skal lykkes og nasjonen bygges.

Det er i en slik situasjon at misjonæren skal forkynne «korsets dårskap». Han kan ikke lenger ignorere de etniske religionene. Så lenge disse var «døde» og uvirksomme, kunne han kanskje det. De kunne betraktes som en museumsgjenstand og i beste fall studeres som et interessant forskningsobjekt. Det hendte også at man i sin uvitenhet latterliggjorde dem eller endog stemplet dem som et satanisk blendverk. Få eller ingen så i dem konkurrenter som burde tas alvorlig. I dag er situasjonen anner-

ledes. En aggressiv holdning overfor kristendommen er meget mer merkbar enn den var for noen år siden. Kristendommen angripes ikke bare for sin rolle i historien, men også for sin lære. Enkelte av angriperne røper godt kjennskap til kristelig-teologisk litteratur, om enn deres sitater ofte er tatt ut av sin sammenheng og iblant mistydet. Ikke minst fra buddhistisk hold blir kristentroens «fornuftsstridige» filosofi blottlagt. Gudsbegrepet og åpenbaringshistorien blir i særlig grad angrepet og latterliggjort. Det er naturligvis ikke enhver misjonærs sak å drive apologetikk og føre an i den feiden som nå har begynt. Dertil kreves ganske særlige forutsetninger. Men det ville være en utilgivelig forsømmelse å ignorere den utfordringen som i dag rettes mot kristendommen av intellektuelle og ofte dypt religiøse mennesker. De «unge kirkene» befinner seg i en situasjon som i mangt og meget minner om den som kirken gjennomlevde i det annet og tredje århundre. Men hvor finnes i dag en Clemens, en Atenagoras eller en Justin til å føre an i den moderne dragkamp? Ett er iallfall sikkert: kravet om intellektuell utrustning og solid teologisk innsikt hos misjonæren er større enn noensinne før. Det er sant nok at evangeliet ikke er «verdens visdom», og at det skal forkynnes i sin enkelhet som Guds kraft til frelse for hver den som tror. Det er også sant at kristentroens grunn ikke ligger i filosofien eller fornuften. Men dette er ikke det samme som å si at den er fornuftsstridig. Misjonæren må vise at nettopp evangeliet gir livet mening og er relevant. Derfor må han også forstå forutsetningene og logikken hos dem som ennå ikke kan se sannheten som den er i Kristus. Han kan ikke gi svarene før han kjenner spørsmålene. Hvis det er sant at prekenen i Vesten har mistet sin kraft fordi prester og predikanter er opptatt med å gi svar på alt annet enn de spørsmål som opptar det moderne menneskets sinn i dag, så er det innlysende at det er enda mer maktpåliggende for misjonæren å forstå sitt nye miljø, og det som rører seg i menneskehjertet og folkedypet.

Den store bøygen som mer enn noe annet vil maktstjele misjonæren i dag, er en størrelse som han er vel kjent med hjemme fra: sekularismen. At denne skulle finne grobunn i utviklings-

landene er jo ikke så underlig. Fra det stadig voksende kravet om en mer rettferdig fordeling av livsgodene og en menneskeverdige levestandard, er ikke skrittet så langt til en altomfattende konsentrasjon om det materielle. De åndelige verdiene vil da lett komme på avstand og synes uvirkelige og svevende, mens de materielle behovene er så nære og håndgripelige. Kampen for tilværelsen kan drepe alle høyere interesser hos den som hele sitt liv har vært underernært. Det blir ikke tid for noe annet. Under slike forhold synes kristendommen å være handicapet på forhånd: det den forkynner, synes så fjernt og upraktisk, det løser ikke spørsmålet om mat og klær. Fristelsen kan da ligge nær å fornekte evangeliets eskatologiske karakter og redusere kristendommen til verdsliggjort pietisme.

Bønnen om daglig brød er både legitim og viktig, det har Mesteren lært oss. Misjonæren kan ikke forholde seg passiv eller være likegyldig overfor medmenneskers nød. Men han vet at menneskets egentligste behov går dypere enn det rent materielle: den fjerde bønningen må ikke rives ut av sin sammenheng. I det lille ordet «og» som forbinder den fjerde og den femte bønningen, ligger skjult all verdens visdom og livsrealisme. Når dette «og» ignoreres, setter sekulariseringsprosessen inn, det ser vi i de utviklingslandene hvor levestandarden har blitt høynet, utdannelsesmulighetene gjort tilgjengelig for flere og flere, og hvor en ny middelklasse er ved å vokse fram. Ingen kan beklage at sult og fattigdom har måttet vike plassen for gode livskår og moderne hjelpemidler. Det er vel og bra at folk har råd til å gi sine barn en høyere utdanning, kjøpe seg kjøleskap, radio og bil, og i det hele tatt skape en menneskeverdige tilværelse for seg og sine. Hva en må beklage, er at her, som i Vesten, glemmer man mer og mer at mennesket ikke lever av brød alene. Dansen om gullkalven er i full sving. Og dette er når alt kommer til alt den mest formidable motstander misjonæren og kirken har å kjempe mot. Det kan synes som om evangeliet har små sjanser i konkurransen med biler, investeringer og jazz. Her kan det ikke nytte med overåndelige plattheter, heller ikke med en sekularisert kristendomsforkynnelse.

Ikke synkretisme, men ghettoisme, er kirkens store fristelse i dag. En fremtredende ikke-kristen statsmann i Malaya ble for en tid siden spurt om hva han hadde å si om den kristne kirken. Hans svar var noenlunde slik: «Kirken forekommer meg mest av alt å være en liten koseklubb hvor folk kommer sammen for å ha det hyggelig. Den kunne øve en enorm innflytelse i samfunnet dersom den tok sin lære alvorlig og hadde sine meningers mot.» M. A. C. Warren sier det samme, men med andre ord: «Fremtiden avhenger for en stor del av at kirken oppdager den politiske dimensjon i sin vitnegjerning og den kristne dimensjon i sin politiske oppgave.» Problemstillingen i misjonskirkene er derfor ikke så forskjellig fra problemstillingen i Vestens kirke. Kirken må ut av sin ghetto-tilværelse og komme på talefot med «verden». Vi kristne er flinke til å tale med hverandre på Kanaans tungemål, men ikke så flinke til å føre samtale med dem som står utenfor, og i dette stykket har de «unge kirkene» tatt etter oss. Også her har misjonæren i dag et ansvar og en oppgave som forutsetter vidsyn, takt og fasthet. Har han disse egenskapene, vil han ikke finne det vanskelig å få folk i tale.